

jeg undtager de Steder, hvor Domæner eller andre saadanne Staten tilhørende Eiendomme kunde komme til gjennem Kommunen at deltage i Udgifterne. At Staten ogsaa er berevillig til at forestaae Noget for denne Sag paa en anden Maade, nemlig gjennem Eftergivelse af Bygnings-skat, have vi jo Alle set af fremkomne Lovforslag. — Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger i Anledning af det, der er fremkommet, idet jeg vil anbefale Thinget dog at lade Sagen gaa videre og at medvirke paa den Maade, hvorpaa det lader sig gjøre, og hvorom jeg senere skal til-lade mig at stille Forslag til dens Fremme. Jeg haaber ogsaa, at Regjeringen vil udtale sig derom; vi ville da faae at se, hvilke Genfgtsmaessigheds-skridt, der senere kunne ske, og om det ikke er en Sag, der maaske kan blive tagen under Overveelse af Regjeringen.

Indenrigsministeren: Jeg skal heller ikke fravaade det ærede Thing, at lade denne Sag gaa videre, men jeg skal dog paa den anden Side sige, at, saaledes som Forslaget foreligger, kan jeg ikke acceptere det, og jeg maa trods det, som den ærede Forslagsstiller har udtalt, med Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns Iste Valgkreds (Rumestad) hævde, at det Princip, som Forslags-stilleren vil gjøre gjældende i dette Lovforslag, er et ganske andet end det, som man finder i vor hidtids Lovgivning og navnlig i Loven af 4de Juli 1850. Jeg vilde, naar den ærede Forslags-stiller ikke i de Bemærkninger, hvormed han begyndte denne Sags Behandling, havde søgt at be-grunde sin Paastand om, at der var Trang til et slikt Lovforslag, have spurgt ham, om han havde Kundskab om, at der var en saadan Trang tilstede; men jeg maa formode, at han mener, at der er en Trang dertil. Jeg maa for mit Bedkomme sig, at det forekommer mig, at netop de Bemærkninger, hvormed han her ledsagede For-slaget, viste, at der ikke var Trang til det, og jeg vil derhos gjøre opmærksom paa, at ligesom der i de sidste 12—13 Aar kun har foreligget Mini-steriet fire Tilfælde, saaledes er det mig ikke be-kjendt, at der for Eiden er yttret Trang noget-steds fra, med Undtagelse af, at der mundtlig er kommet mig en Beklægelse for Dre over, at Tern-banefunktionærene i Aarhus have megen Banke-lighed ved at finde Boliger. Det, der skulde være Spørgsmaal om, naar det ærede Medlem vil fast-holde den Paastand, at det, der er Tale om her, er det samme Princip, som ligger til Grund for Loven af 4de Juli 1850, skulde jo være det: Er det vist sig umuligt eller forbundet med sær-deles Bankekligheder for Kommunen at skaffe sig Byggepladser for den Slags Boliger? Men det Modsatte er Tilfældet. Det, som det ærede Med-lem ophyste, var, at Kommunerne og navnlig Kjøbenhavns Kommune frivillig uden nogenform-helt Lovs Trang have truffet de Foranstaltninger,

som de have anset for at være nødvendige for at afhjælpe de Under, som mulig kunde freikomme, og dersom det ærede Medlem har lagt Mærke til Kvæerne i disse Dage, vil han have set, at ved den igaar faldne Flyttedag har der i det Hele kun været fire husvilde Familier, som det Offent-lige har maattet tage sig af. Men det, som jeg væsentlig har imod Lovforslaget, er, at man trods og tværtimod det Princip, der er opstillet i Loven af 4de Juli 1850, indrømmer den Husvilde en Ret lige over for Kommunen og vel at mærke ikke en Ret til at fordrø Husly, men en Ret til at faae en Leilighed, saaledes som han nu søffer at faae den (Ufbrudelse af Wint her). Jeg be-der om Forlæelse, man etablerer her en Tilstand, hvorefter den, som ikke kan skaffe sig en Bolig for en Sjettedel af sin Indtægt, saaledes som han maatte søfte den, blot ved at henvende sig til Dvrigheden, kan strax være sikker paa at faae en Bolig, udslyret med alt det, som maa anses for at være passende for en Mand i hans Stilling. Dette er efter min Mening at gaa meget for vidt. Det er ikke blot at paalægge Kommunen en Byrde, der paa sine Steder kan blive i høj Grad trykkende, men det er overhovedet at søge det Offentlige ind paa Steder, hvorfra det efter min Formening helst maa holdes ude, og hvor det ikke skal blandes ind, undtagen naar der er en virkelig Trang eller Nød-vendighed tilstede. Men der er en anden Side af denne Sag, som jeg ikke vil undlade at henlede Opmærksomheden paa. Er det rigtigt i dette Die-blik, hvor det synes at være en ønskelig Bevæ-gelse, vel at mærke frivillig, for at skaffe gode, funde Boliger for de Klasser af Samfundet, som der her nærmest er Tale om, at etablere et Lov-forslag, der synes at maatte svække netop denne private Bevægelse og svække Bedkommes egen Interesse for at gjøre, hvad der staar i deres Magt for at skaffe sig selv uden det Offentliges Mellem-komst passende og gode Boliger. Det lader sig slet ikke negte, at Loven af 4de Juli 1850 ikke giver den Trængende nogen Fordring paa Kom-munen, men den giver Kommunen en Ret til, naar den ikke kan fyldestgjøre den Forpligtelse til at skaffe Bolig, der ved Forholdets Natur og gjennem den bestaaende Praxis har udviklet sig, da at kunne lade expropriere det dertil fornødne Grundstykke; men der findes Intet i Loven om, at Kommunen forresten ikke har den mindste Ind-flydelse paa hele dette Spørgsmaal, hvilket den ikke har efter det ærede Medlems Forslag; ei heller findes der nogenformhelt Forfkrift om, hvorledes den Bygning skal være, som Bedkommende har Ret til at forlange. Det er efter min Formening en Fordring, som ikke med Billighed kan stilles, og en Fordring, som ikke bør favoriseres gjennem en Lov. Jeg vil sige, at dersom det ærede Med-lem vil indskrænke sig til at søge de Bestemmelser, som ere gjennemførte i Loven af 4de Juli 1850, overførte ogsaa paa Kjøbstæderne, og, om det